

Dine helsedata redder liv

Innlegg i Dagsavisen og Rogalands avis

Covid-19 har vist oss hvor viktig det er å ha tilgang til helsedata i krise og beredskapssituasjoner. Bruk av helsedata kan fortelle oss hvordan en pandemi brer seg, hvem som har størst risiko for å utvikle alvorlig sykdom, og hvilke bivirkninger en vaksine har. Slik kunnskap er med på å redde liv.

Helsedata er et norsk fortrinn og et gode vi bør benytte mer, for hele tiden å forbedre helsetjenestene til innbyggerne. Det forutsetter at helsedata brukes i tråd med befolkningens interesser. HelseOmsorg21-rådet har derfor foreslått at det opprettes et innbyggerråd som kan ta opp problemstillinger og perspektiver som er viktige, slik at den enkelte er informert om og får en stemme i hvordan dataene om egen helse brukes.

Norge har lang tradisjon for å samle og bruke mange typer helsedata på en sikker og forsvarlig måte både fra pasientjournaler og befolkningsundersøkelser. Helsedata er noe av det mest sensitive vi har, derfor har alle løsninger personvern og sikkerhet som høyeste prioritet. Norge har gode registerdata, og norske innbyggere kan følges i livsløpet gjennom den offentlige helsetjenesten og unike fødselsnummer.

Når forskere bruker helsedata som allerede er samlet inn kan de forstå mer om sykdommer, utvikle bedre medisiner og behandlingsmetoder. Dårlig helse kan forebygges på et tidligere tidspunkt. Samfunnet kan bruke ressursene på at folk holder seg friske, istedenfor å behandle sykdom som kunne vært unngått. Når folk først har blitt syke, kan helsedata bidra til at pasienter og brukere får den best mulige behandlingen og at den er tilpasset vår biologiske profil.

Hver og en eier sine egne helsedata. Du har derfor også rett til å være informert om, og ha en stemme i hvordan helsedataene dine lagres og brukes. For å kunne ha en egen mening om dette, trenger vi tilstrekkelig og god informasjon. Helseanalyseplattformen, som er under utvikling, skal gi forskerne lettere tilgang til helsedata og gjøre det enklere å koble data fra forskjellige kilder. Slik kan forskere gjøre mer og bedre helseforskning. Plattformen må legge til rette for åpenhet om bruk av data. Vi som innbyggere må også få bedre oversikt over hvilke helsedata som finnes om oss, hvordan dataene vil bli brukt og hvordan vi eventuelt kan si nei til at dataene brukes.

Når Helseanalyseplattformen tas i bruk, vil et innbyggerråd bidra til å gi strategiske råd basert på befolkningens behov. Det bygger også tillit til bruken av dataene og utvikling av løsningene. Folk i Norge har stor tiltro til offentlige myndigheter, og det er avgjørende at myndighetene forvalter denne tilliten klokt ved å inkludere et slik innbyggerråd.